

KIUSAAMISTILANTEIDEN SELVITTELY

Tiia Thil

Sitouttava kouluyhteisötyö –hanke

09.10.2023

AKTIIVINEN/ELÄYTYVÄ KUUNTELU

- Pyrkimys ymmärtää puhujan **kokemusta, ajatuksia, tunteita** ja **tarpeita** viestin takana
- Tiivistä ja palauta puhujalle tarvittaessa, että olet **ymmärtänyt** sen, mitä hän tarkoittaa
 - Kuullun tarkistaminen: *"Ymmärsinkö oikein, että..?"*
- **Tunnista** tunteita ja tarpeita puheen takaa ja tarjoa näitä tunteita/tarpeita ääneen oppilaille
 - *"Sinusta taitaa tuntua..."*
 - Mikäli tulkinta ei mennyt oikein, anna oppilaan korjata
- Aktiivinen kuuntelu purkaa tunnekuohua ja antaa tilaa ajattelulle

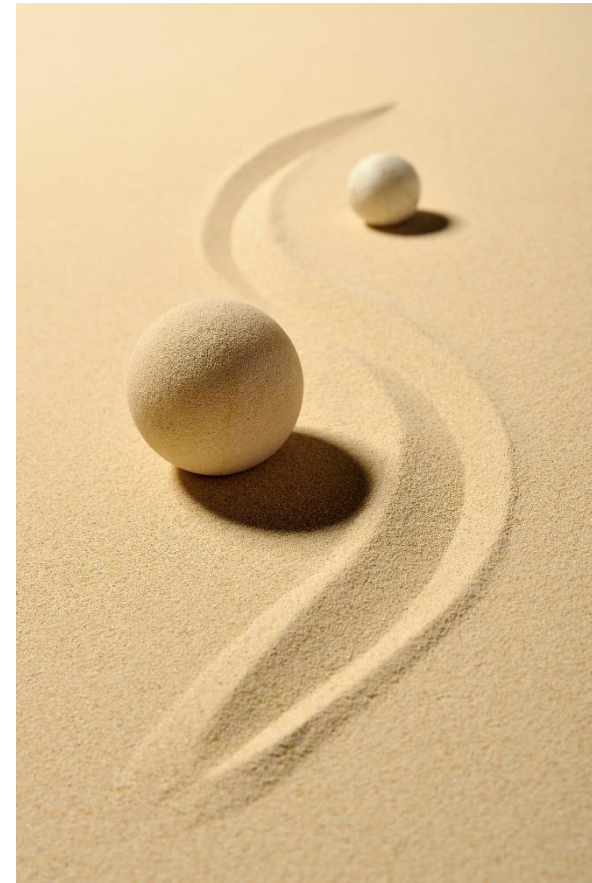
VÄLTÄ NÄITÄ

- Älä asetu kummankaan puolelle
- Älä anna oppilaiden puhua sinun kauttasi toisilleen
- Älä syyllistä/kysy syyllistäviä kysymyksiä
- Älä ratkaise ongelmaa tai pakota oppilaita sovintoon
- Älä neuvo, vaan anna oppilaiden itse oivaltaa ja keksiä ratkaisut

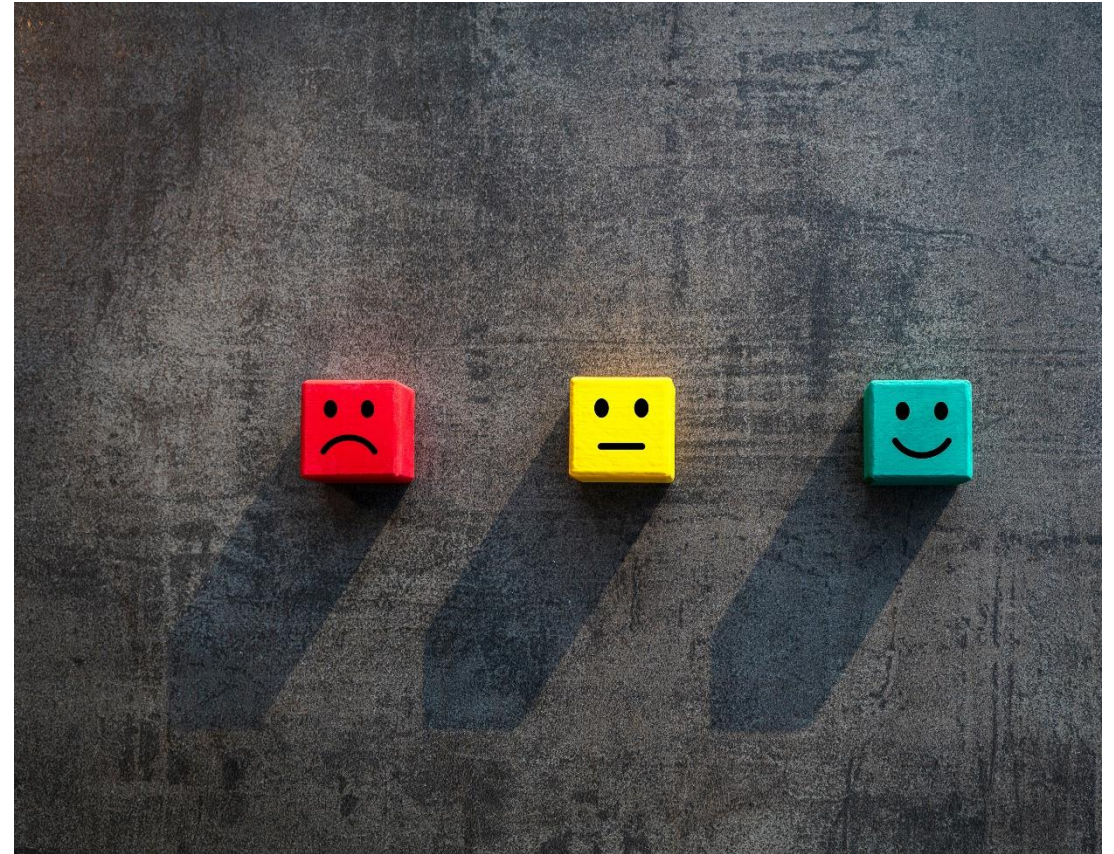
KIUSAAMISTILANTEIDEN SELVITTÄMINEN

- Kuuntele tunteet alas
- Varmista, että osapuolet puhuvat toisilleen (eivät sinulle)
- Selvitä, mitä todella **tapahtui** (faktat)
- Varmista, että olet ymmärtänyt kuulemasi asiat oikein
- Sanoita oppilaiden **tunteita** kuulemasi perusteella
- Selvitä, mitä **tarpeita** on jäänyt täyttymättä
 - Mitkä ovat kiusaamisen taustalla olevat syyt?
- Auta oppilaita löytämään itse ratkaisu tilanteeseen

MINÄVIESTI

- **Oman sisäisen kokemuksen, omien ajatusten ja havaintojen sanoittaminen.**
- Minäviestit voivat olla ajatuksia, tunteita, toiveita, tarpeita, arvostuksia.
 - *"Toivon, että saamme ratkaistua tämän tilanteen."*
 - *"Minulle on tärkeää, että jokainen tulee kuulluksi tämän tapaamisen aikana."*
 - *"Minua harmittaa, että hänet on jätetty leikin ulkopuolelle."*
 - *"Huomaan olevani pettynyt, koska ette noudattaneet yhteistä sopimustamme."*

AVOIMIA KYSYMYKSIÄ

- *Mitä tapahtui?*
- *Mitä siitä seurasi?*
- *Mitä ajattelit siinä hetkessä?*
- *Mitä sinä tunsit siinä hetkessä?*
- *Mitä ajattelet nyt tapahtuneesta?*
- *Miltä sinusta nyt tuntuu?*
- *Mitä olisit toivonut / tarvinnut?*
- *Miten tilanteessa päästäisiin eteenpäin?*
- *Miten voisimme yhdessä ratkaista tilanteen?*
- *Miten voin/voimme auttaa sinua?*

AVOIMIA KYSYMYKSIÄ (KAPU)

- *Miten voisit toimia, että tilanne muuttuisi paremmaksi?*
- *Onko sinulla toiveita, miten asioita voidaan viedä eteenpäin?*
- *Mikä auttaisi nyt yhden askeleen eteenpäin?*
- *Mikä olisi sinusta hyvä lopputulos tälle keskustelulle?*
- *Mitä sinä haluat tässä tilanteessa kaikkein eniten?*
- *Miltä toisesta on saattanut tuntua?*
- *Mitä toinen on saattanut ajatella?*
- *Mitä ratkaisuja tilanteeseen voisi olla?*
- *Mitä tästä voisi oppia?*
- *Mitä hyviä asioita tästä voi seurata?*
- *Mikä sinulle on kaikkein tärkeintä?*
- *Mitä sellainen, joka nyt tuntuu mahdottomalta voisi kuitenkin auttaa ratkaisun löytymisessä?*

**”SYDÄMELLÄ
NÄKEMINEN ON
TAITOA KATSOA JA
KUULLA LASTA
JÄTTÄEN
ENNAKKOKÄSITYKSET
SIKSEEN.”**

-Saukkola & Laane 2018

Tiia Thil

tiia.thil@jyvaskyla.fi

050 564 3052

Jyväskylän kaupunki

LÄHTEET

- Heikkinen, T., Mattila, T., Nieminen, V., Saarela, J. & Vaismaa, T. 2021. KAPU – Kaveruuden puolesta. Hyvinvointioppimisella luodaan yhteisöllistä kouluviihtyvyyttä.
- Mäkinen, T. & Klemola, U. 2023. Toimiva koulu työkirja. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen kurssi kouluyhteisöille.